Adam Krzanowski

Jan Krzanowski (1921-1984) - krośnieński pedagog, prezes Zarządu Głównego SMZK

Urodził się 26 września 1921 roku w dzielnicy Krosna - Krościenko Niżne, w rodzinie robotniczej. Ojciec był krośnieńskim nafciarzem zatrudnionym w Kopalnictwie Naftowym w Krośnie. Matka była działaczką przedwojennych organizacji kobiecych i samorządowych na terenie Krosna. Żona Zofia, nauczycielka, pracowała w szkołach podstawowych na terenie Krosna (nr 1 oraz 6). Z ich związku na świat przyszło dwoje dzieci: Krzysztof i Barbara.

Po szkole podstawowej, Jan Krzanowski kontynuował naukę w Liceum Pedagogicznym w Krośnie, które ukończył w 1946 r. W latach 1963-1966.odbył studia w zakresie pedagogiki i historii w Uniwersytecie Jagiellońskim, które ukończył w 1966 roku jako mgr pedagogiki. Pracę zawodowa podjął w roku 1946, obejmując stanowisko sekretarza szkoły w Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym w Krośnie. W latach 1948-1952 był kierownikiem Szkoły Podstawowej w Łękach Dukielskich. W okresie 1952-1954 pełnił funkcję dyrektora Liceum Pedagogicznego w Sanoku. Od roku 1954 do 1970 był zastępcą inspektora oświaty w Krośnie. W latach 1965-1967 prowadził wykłady z pedagogiki i psychologii na studiach zaocznych w Studium Nauczycielskim w Krośnie. W 1970 r. powołany został na stanowisko inspektora oświaty w Krośnie. W okresie 1975-1977 pełnił funkcję miejskiego inspektora oświaty w

Krośnie. Od 1977 do 1982 był zastępcą dyrektora w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Krośnie, gdzie w 1982 r. objął stanowisko dyrektora szkoły, które pełnił do chwili nagłej śmierci w dniu 9 grudnia 1984 roku.

Jan Krzanowski należy do wybitnych postaci regionu krośnieńskiego, jako nauczyciel, pedagog, działacz oświatowy: Związku Nauczycielstwa Polskiego, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Związku Harcerstwa Polskiego, Towarzystwa Krzewienia Kultury Świeckiej, Szkolnego Związku Sportowego, Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Spółdzielczości Uczniowskiej, Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Krośnieńskiej i innych.

Już jako uczeń szkoły podstawowej odznaczał się wielką pilnością i sumiennością w traktowaniu swoich obowiązków. Ta cecha osobowości towarzyszyła mu stale w jego pracy zawodowej i społecznej. Niezwykle oczytany w literaturze pedagogicznej, historycznej i społecznej, był niewątpliwie trudnym partnerem w dyskusjach nad wieloma dylematami oświatowymi. Szczególnie odczuł to po 1975 roku, kiedy został pominięty w istotnych awansach kadrowych w nowym województwie krośnieńskim przez ówczesną władzę polityczną. Obawiano się kompetentnego, zaangażowanego pedagoga i menadżera oświaty. Postawiono wówczas na partyjność i dyspozycyjność. Niewątpliwie głęboko to przeżył, jako poczucie pomniejszenia jego zasług w działalności na niwie oświatowej i związkowej. Na takiej ocenie jego pracy zaważyła ambiwalentna opinia byłego Kuratorium Okręgu Szkolnego w Rzeszowie.

Był cenionym działaczem Związku Nauczycielstwa Polskiego, do którego należał od 1954 roku. Będąc członkiem Zarządu Oddziału ZNP, współpracował z organizacją szczególnie w dziedzinie podnoszenia kwalifikacji metodycznych nauczycieli, rozwoju oświaty w regionie krośnieńskim. Wspierał aspiracje środowisk wiejskich w zakresie budowy nowych szkół podstawowych i przedszkoli. Szczególnie owocnym okresem jego działalności była współpraca z prezesem ZOP ZNP w Krośnie, mgr Józefem Kuczą.

W latach 1954-1970 bardzo konstruktywnie współpracował, na polu zawodowym i działalności społecznej, z inspektorem oświaty w Krośnie i pierwszym prezesem Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Krośnieńskiej (w latach 1957-1959) Stanisławem Chrzanowskim.
W styczniu 1960 r. Jan Krzanowski, jako podharcmistrz, objął funkcję komendanta Hufca ZHP w Krośnie, którą pełnił do 31 sierpnia 1961 r. W dniu 5 czerwcu 1960 r. odbyło się pod jego kierownictwem i przy współpracy harcmistrz Stanisławy Urbanek, podharcmistrza mjr Antoniego Chojcana, podsumowanie kampanii sztandarowej drużyn harcerskich i zuchowych. Hufiec ZHP Krosno otrzymał od Rady Przyjaciół Harcerstwa Ziemi Krośnieńskiej sztandar harcerski. Sztandar ten, podczas uroczystości w Rynku krośnieńskim, w imieniu społeczności krośnieńskiej wręczył phm J. Krzanowskiemu doc. Henryk Górka - przewodniczący RPH,

dyrektor naczelny Kopalnictwa Naftowego w Krośnie. Gościem honorowym uroczystości był przedstawiciel Chorągwi Rzeszowskiej, wybitny działacz harcerski ze Lwowa, harcmistrz Stanisław Nowakowski, który po 1944 roku był przewodniczącym Tymczasowej Rady Naczelnej ZHP i komendantem Chorągwi Rzeszowskiej w Rzeszowie.

W latach sześćdziesiątych J. Krzanowski był przewodniczącym Zarządu Powiatowego Spółdzielni Uczniowskich w latach siedemdziesiątych pełnił również funkcję przewodniczącego ZP SZS, ZP TPD i ZP TWP. Poprzez odczyty w TWP szerzył wiedzę pedagogiczną wśród rodziców.

Systematycznie współpracował z Towarzystwem Miłośników Ziemi Krośnieńskiej. Zarząd Stowarzyszenia, 12 stycznia 1984 roku, powierzył mu funkcję przewodniczącego Zarządu Głównego. Jako przewodniczący, Jan Krzanowski miał ambitne plany w zakresie wzrostu liczby członków stowarzyszenia, które mogło stać się korporacją wielopokoleniową. Podjął również decyzję o potrzebie wydawania drugiego tytułu tj. "Rocznika Krośnieńskiego".

Z właściwą sobie energią przystąpił do przygotowania obchodów 25-lecia Stowarzyszenia. Zadbał o wydanie pamiątkowego medalu i szeroki udział zespołów artystycznych, które uświetniły rocznicowy wieczór w sali widowiskowej Wojewódzkiego Domu Kultury w Krośnie w dniu 7 grudnia 1984 r. Była to niezwykle pamiętna uroczystość, jak napisał Zdzisław Łopatkiewicz: "*Mimo upływu lat, w żywej pamięci przechowujemy ów wyjątkowy wieczór, ale zawsze w serdecznej łączności z głównym twórcą przyjacielskiego spotkania krośnian*
".
Jan Krzanowski - pełen sił i żywej energii - pod wpływem bliżej nie określonych zawirowań zawodowych, nie wytrzymał ciążącego nad nim fatum - zmarł nagle 9 grudnia 1984 roku i pochowany został na cmentarzu komunalnym w Krośnie .

Otrzymał między innymi odznaczenia i wyróżnienia: KKOO, ZKZ, SKZ, Medal za Zasługi dla ZHP, Złotą Odznakę Działacza TPD, Złotą Odznakę ZNP, Medal 30-lecia PRL, Odznakę "Zasłużony pracownik Rady Narodowej", Odznakę "Zasłużony dla województwa rzeszowskiego", Odznakę Honorową "Zasłużony dla województwa krośnieńskiego".

{xtypo_rounded2}**Źródła:**
Księga Jubileuszowa w stulecie I LO im. Mikołaja Kopernika w Krośnie, dawnej Szkoły Realnej, dawnego Gimnazjum 1900-2000, Krosno 2000, s. 25-26
Z. Łopatkiewicz, *Trzydzieści pięć lat Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Krośnieńskiej w Krośnie*, [w:]
Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu

, t. 3, pod red. S. Cynarskiego. Rzeszów 1995, s. 391-411
K. Szmyd, *Jan Krzanowski (1921- 1984)*, [w:] D*zieje zakładów kształcenia nauczycieli w Krośnie w latach 1895-1995* , pod red. A. Meissnera i A. Krzanowskiego, Krosno 1997, s. 241-243
Krzanowski Jan (ur. 26.11.1921, zm. 9.12.1984), [w:] *Słownik biograficzny zasłużonych nauczycieli i działaczy Związku Nauczycielstwa Polskiego miasta Krosna* , pod red. S. Rusnarczyka, Krosno 1999, s. 69-72
Materiały własne autora {/xtypo_rounded2}

{xtypo_rounded2}Zobacz też: Członkowie władz Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Krośnieńskiej w półwieczu
Zobacz nekrolog Jana Krzanowskiego {/xtypo_rounded2}